



**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На: № 04-15/11-2022/35175 від 08.02.2022

№ 04-15/11-2022/35177 від 08.02.2022

**Комітет Верховної Ради України
з питань екологічної політики та
природокористування**

**Про надання інформаційно-
аналітичних матеріалів**

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 10 лютого 2022 року № 4745/1/1-22 надає інформаційно-аналітичні матеріали до засідання Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування щодо заслуховування інформації Голови Державного агентства лісових ресурсів України про результати діяльності Держлісагентства за 2021 рік та план роботи на 2022 рік, яке відбудеться 16 лютого 2022 року, а також пропонує кандидатури Шахматенка Романа Сергійовича, заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів, і Краснолуцького Олександра Васильовича, заступника Міністра захисту довкілля та природних ресурсів, для участі у зазначеному засіданні.

Додаток: на 29 арк. в 1 прим.

В. о. Міністра

Руслан СТРИЛЕЦЬ

Ірина Тарасова (044) 206-33-09



UB
Міндовкілля
№25/1-22/2834-22 від 14.02.2022
КЕП: Стрілець Р. О. 14.02.2022 19:10
58E2D9E7F900307B0400000035892F001AFD8500
Сертифікат дійсний з 13.07.2020 00:00 до 13.07.2022 00:00

Інформаційно-аналітичні матеріали до засідання Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування щодо звіту керівника Державного агентства лісових ресурсів України

Програма Президента України «Зелена країна»

В 2021 році в Україні стартувала програма Президента України «Зелена країна». У її рамках за 3 роки буде висаджено 1 мільярд нових дерев. За 10 років площа лісів збільшиться на 1 мільйон гектарів.

Наразі Міндовкілля спільно з Держлісагентством та місцевими органами влади активно працюють над збільшенням потужностей лісгоспів. Це допоможе їм у відтворенні лісів за програмою Президента України «Зелена країна».

Вже сьогодні:

лісгоспи нарощують обсяги лісовідтворення та збору насіння;

триває створення нової інфраструктури – розсадників, насіннєвих центрів.

Це збільшить потужності лісгоспів та розширить виробництво садивного матеріалу із закритою кореневою системою.

В 2021 році в Україні вже відкрили 2 сучасних лісових насіннєво-селекційні центри на Львівщині та Донеччині. Вони вирощуватимуть садивний матеріал на основі технологій шведської компанії ВСС АВ, яка є світовим лідером у виробництві сучасного устаткування для лісових насінних центрів і розсадників.

У планах – протягом 2022 року створити додатково ще 8 лісових насіннєво-селекційних центрів у Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Житомирській, Кіровоградській, Київській, Сумській, Чернігівській областях.

Проведена громадська акція Держлісагентства «Створюємо ліси разом» в рамках програми Президента України «Зелена країна» (далі – Акція). В рамках проведення Акції висаджено майже 60 млн штук сіянців та саджанців, з них 6,6 млн штук висаджено іншими постійними лісокористувачами комунальної й державної власності.

Крім представників державних лісгосподарських підприємств в заходах з висаджування дерев взяли участь майже 14 тис чол. учнівської та студентської молоді; понад 7.5 тис представників громадських організацій; представники органів влади, ЗМІ.

За період Акції лісгосподарськими підприємствами проведено: 348 екскурсій для дітей та громадськості, 140 уроків на лісівничу тематику. Проведено майже 700 заходів з озеленення територій навчальних закладів, дитячих садочків, лікарень, місць відпочинку тощо.

Для висвітлення перебігу Акції розроблено та запущено у роботу сайт zelenakraina.gov.ua, де кожна людина мала можливість відслідковувати хід висадки лісу по окремих регіонах.

Про діджиталізацію

З метою забезпечення прозорості діяльності та доступу до суспільно важливої інформації Держлісагентством проводяться роботи щодо:

Надання адміністративних послуг в онлайн – форматі та їх інтеграція в державній системі «Дія»;

впровадження передових ГІС-технологій - розроблені кроки для цифровізації процесів лісовпорядкування і відведення лісових ділянок;

створення та наповнення масштабного ІТ-проекту «Лісовий портал», що стане єдиним інформаційним центром лісової галузі України;

створення удосконаленого модуля ЕОД 2.0 та пов'язаних електронних документів (е-ТТН, е-система декларування операцій з деревиною, е-Сертифікат тощо).

Завершена робота над унікальним методом дешифрування і обробки даних, отриманих із космічних знімків. Будується нейронна мережа, що зможе сама відрізняти на картах ліс від чагарників і луків та вираховувати точні площі лісів. Цей метод дозволить у майбутньому швидко відслідковувати зміни у кількісному і якісному стані лісів та бачити ці процеси у динаміці.

Розпочав роботу офіційний телеграм-бот лісової галузі https://t.me/ukrforest_bot. За його допомогою можна повідомити про лісову пожежу, незаконну рубку, незаконне полювання, оформити інформаційний запит, а також заявити про невиконання договорів.

Створення нових та розширення існуючих територій і об'єктів природнозаповідного фонду

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695, Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», пункту 9.2 Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 471, міжнародних зобов'язань, взятих Україною в рамках участі у Конвенції про охорону біологічного різноманіття, Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, в Україні необхідно встановити заповідний статус для цінних природних територій площею 15 % від площі держави.

Протягом 2020-2021 років завдяки співпраці з Держлісагентством державними підприємствами лісової галузі погоджено створення/зміну меж Карпатського біосферного заповідника, національних природних парків «Верховинський», «Вижницький», «Холодний Яр», «Пуща Радзівіла», «Куяльницький», «Королівські Бескиди» тощо.

Залишаються не вирішеними питання створення/розширення на землях лісового фонду таких природоохоронних територій та об'єктів: національного природного парку «Центральне Поділля», Вінницька обл., ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Самарський бір», Дніпропетровська обл., національного природного парку «Словечансько-Овруцький кряж», Житомирська обл., національного природного парку «Чорноліський», Кіровоградська обл., національного природного парку «Соколіні Гори», Рівненська обл., національного природного парку «Ізюмські луки», Харківська обл., національного природного парку «Дніпровсько-Тетерівський», Київська обл., зміну меж національного природного парку «Дермансько-Острозький», Рівненська обл., зміну меж національного природного парку «Джарилгацький», Херсонська обл., національного природного парку «Кременецькі гори», Тернопільська область тощо.

Крім того, актуальним питанням є надання природоохоронного статусу цінним природним ділянкам в межах лісгоспів на півдні та сході України, що забезпечить збереження цих територій та створить можливості для працевлаштування працівників лісової галузі в умовах відсутності фінансових ресурсів для утримання цих лісгоспів.

Удосконалення нормативно-правових актів лісогосподарської галузі та приведення їх у відповідність з нормами чинного законодавства.

З метою ефективного управління лісами на основі забезпечення сталого ведення лісового господарства, збереження біорізноманіття в лісах, забезпечення фінансової стабільності лісової галузі та формування сприятливих умов для активізації розвитку деревообробної та суміжних галузей економіки України Урядом прийнято розпорядження від 29 грудня 2021 року № 1777 «Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року».

У 2021 році Верховною Радою України прийнято:

Закон України «Про приєднання України до Конвенції про Європейський інститут лісу» від 21 жовтня 2021 року № 1825-IX;

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив Європейського Союзу у сфері охорони тваринного та рослинного світу» від 15 липня 2021 року № 1684-IX.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 року № 392 «Про затвердження Порядку проведення національної інвентаризації лісів та внесення зміни у додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» розпочато національну інвентаризацію лісів. Цього року вже обстежені 909 ділянок. Інвентаризація триватиме 5 років, а отримані

дані про стан та якість лісів стануть основою для розробки стратегій розвитку лісової галузі та формування ефективної лісової політики в умовах зміни клімату. Плануємо у 2022 році обстежити 4,5 тис. інвентаризаційних лісових ділянок.

З метою фінансування заходів з проведення національної інвентаризації лісів постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 602 внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансування заходів з ведення лісового і мисливського господарства, охорони і захисту лісів у лісовому фонді, створення захисних лісових насаджень та полезахисних лісових смуг.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня № 628 затверджено критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства Державним агентством лісових ресурсів». Реалізація урядового рішення дозволяє державний нагляд за додержанням суб'єктами господарювання нормативно-правових актів щодо ведення лісового господарства.

З метою спрямування 30 відсотків чистого прибутку (доходу) від діяльності на придбання необоротних активів, необхідних для здійснення заходів з охорони, захисту, використання та відтворення лісів.) Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 718 «Про внесення зміни до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями».

З метою використання Держлісагентством залишку коштів спеціального фонду за бюджетною програмою 2709010 «Керівництво та управління у сфері лісового господарства» на здійснення заходів та виконання завдань і функцій Державного агентства лісових ресурсів України забезпечено прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 823-р «Питання спрямування Державним агентством лісових ресурсів коштів спеціального фонду державного бюджету у 2021 році».

Для перерозподілу видатків Держлісагентства за бюджетною програмою 2709060 «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів в лісовому фонді» забезпечено прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 травня 2021 року № 521-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів на 2021 рік».

Також було прийнято накази Міндовкілля:

від 27 вересня 2021 року № 621 «Про затвердження Інструкції з ведення електронного обліку деревини», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13 жовтня 2021 року за № 1343/36965. Відтепер уся деревина, яка не проходить через систему, вважатиметься незаконною. Ці зміни дуже важливі, адже вони продовжують цифровізацію лісової галузі та дозволяють вивести з тіні кошти, які тепер поповняють державний бюджет країни;

від 22 липня 2021 року № 494 «Про затвердження показників регіональних нормативів оптимальної лісистості території і мінімально необхідної захисної лісистості агроландшафтів України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 09 серпня 2021 року за № 1043/36665. Наказ встановлює показники регіональних нормативів оптимальної лісистості території України і показники мінімально необхідної захисної лісистості агроландшафтів України для покращення екологічної ситуації на території України;

від 22.04.2021 № 270 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему охорони і захисту лісів єдиної державної системи цивільного захисту», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 червня 2021 року за № 784/36406;

від 26 березня 2021 року № 217 «Про затвердження Положення про обласні управління лісового та мисливського господарства Державного агентства лісових ресурсів України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 травня 2021 року № 694/36316;

від 15 листопада 2021 року № 749 «Про затвердження Порядку ведення лісовпорядкування», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2021 року за № 1644/37266, яким чітко визначено процедуру розробки, погодження та затвердження планів управління лісогосподарськими підприємствами.

Верховною Радою України у першому читанні прийнято за основу 18 листопада 2021 року проєкт Закону України «Про ринок деревини» (реєстр. № 4197-д від 10 вересня 2021 року). Наразі проєкт Закону готується до другого читання.

Верховною Радою України у першому читанні прийнято за основу 15 липня 2021 року проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів» (реєстр. № 5650 від 11 червня 2021 року). Наразі проєкт Закону готується до другого читання.

З метою визначення процедури створення охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України та процедури створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах, їх розміру (площі) та конфігурації (форми), а також режиму ведення лісового господарства та іншої господарської діяльності в межах таких охоронних зон, що забезпечить ефективне збереження та

відтворення лісового біорізноманіття та об'єктів Червоної книги України, Міндовкілля розробило проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах та Порядку створення охоронних зон для збереження об'єктів Червоної книги України», який на цей час розглядається заінтересованими органами.

На виконання абзацу четвертого підпункту «в» пункту 2 рішення РНБО від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», уведеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111, Міндовкілля було розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації охорони і захисту лісів та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», який станом на сьогодні готується до подання на розгляд Кабінету Міністрів України.

На виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 Держлісагентством розроблено проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової екологічної програми підвищення пожежної безпеки в лісах державних підприємств і установ, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів на 2022-2026 роки».

Міндовкілля листом від 27 жовтня 2021 року № 25/1-22/ 22752-21 подало проєкт акта до Кабінету Міністрів України.

Проєкт акта розглянуто 10 грудня 2021 року на засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової політики, паливно-енергетичного комплексу, стратегічних галузей промисловості, розвитку громад і територій та інфраструктури та доручено подати його на розгляд Кабінету Міністрів України після доопрацювання із урахуванням зауважень Мінфіну та Секретаріату Кабінету Міністрів України. Наразі проєкт акта узгоджується з Мінфіном.

Про стан галузі мисливського господарства та полювання у 2021 році

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 823 «Питання спрямування Державним агентством лісових ресурсів коштів спеціального фонду державного бюджету у 2021 році» врегульовано питання використання коштів, отриманих від реалізації користувачам мисливських угідь ліцензій на добування мисливських тварин, а також за видачу посвідчень мисливця та щорічних контрольних карток обліку добутої дичини і порушень правил полювання.

Активізовано роботу щодо проєктів нормативно-правових актів у сфері мисливського господарства та полювання, необхідність розроблення яких передбачена відповідними законодавчими актами України. Як результат наказами Міндовкілля:

від 14 січня 2021 року № 14 затверджено Уніфіковану форму акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері мисливського господарства та полювання, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 січня 2021 року за № 106/35728;

від 27 травня 2021 року № 346 затверджено Ліміти використання (відстрілу, відлову) диких парнокопитних та хутрових звірів і встановлено Норми відстрілу інших мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, одним мисливцем за день полювання у сезон полювання 2021-2022 років.

З метою визначення повноважень, завдань, основних напрямів організації роботи, обов'язків і прав громадських мисливських інспекторів, які здійснюють громадський контроль за полюванням розроблено та надіслано на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади, а також розміщено на вебсайті міністерства для громадського обговорення проект наказу Міндовкілля «Про затвердження Положення про громадських мисливських інспекторів».

Про стан лісгосподарської галузі у 2021 році

Лісовідтворення

Відтворення лісів здійснено в повному обсязі, у тому числі:

Лісовідновлення на площі 44,6;

Створення нових лісів на площі 3,2.

Природне поновлення відбулось на площі 13,6 тис.га.

Використання лісових ресурсів:

За 12 місяців 2021 року підприємствами галузі від усіх видів рубок заготовлено 14920 тис. куб. м деревини, що на 370 тис. куб. м менше в порівнянні з 2020 роком.

Реалізація деревини відбувається виключно через електронні торги, що в свою чергу дало можливість рівного доступу до ресурсу та створення конкурентних цін. Середня вартість кубометра реалізованої деревини зросла на 563 грн від минулорічної ціни (у 2021 році ціна 1 кбм деревини становила 1412 грн (без ПДВ). Також запроваджено пілотний проект про торгівлю через аукціони обробленої деревини.

Деревопереробними підрозділами перероблено 2046 тис. куб.м деревини, що на 120 тис. куб. м більше, або 6 %, ніж у 2020 році.

Фінансово-економічний стан підприємств

За результатами фінансово-господарської діяльності отримано 22 мільярди 735 мільйони гривень чистого доходу від реалізації продукції (товарів,

робіт, послуг), що на 8 мільярдів 310 млн гривень більше аналогічного періоду минулого року (приріст 57 %).

Оплата праці

У 2021 році середньомісячна заробітна плата штатних працівників в цілому по галузі склала 17445 грн і зросла порівняно з відповідним періодом минулого року на 63 %.

Податки

За 11 місяців 2021 року підприємствами галузі сплачено до бюджету 8906,2 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 2821,4 млн грн, або 46 % більше аналогічного періоду минулого року.

Про заходи щодо запобігання та протидії масовим пожежам лісів, торфовищ і сільськогосподарських угідь у пожежонебезпечний період

У лісах підвідомчих підприємств Держлісагентства у 2021 році ліквідовано 659 пожеж на площі 289 га, що в 4 рази менше від кількості та в 258 разів від площі загорянь за 2020 рік. Середня площа однієї пожежі зменшилася в 66 разів та склала 0,44 гектара, а збитки – 2,1 млн грн (для порівняння – у 2020 році збитки, завдані лісовими пожежами, склали понад 19,3 млрд грн, а у 2019 році – 6,7 млн гривень). Причиною виникнення лісових пожеж в переважній частині випадків є необережне поводження з вогнем населення. У 29 % випадків до гасіння лісових пожеж залучалися сили та засоби територіальних підрозділів ДСНС.

Найбільшу кількість пожеж зареєстровано у таких областях: Херсонській (114 випадків), Харківській (91), Луганській (68), Київській (67) та Дніпропетровській (64), а площа - у Дніпропетровській (50 га), Житомирській (42), Херсонській (39), Луганській (36) та Харківській (33). У двох випадках (Волинській та Луганській областях) пожежі з низових розвинулися у верхові.

Допущено тільки одну велику пожежу на площі 6 га (Дніпропетровська область), яка виникла внаслідок військових навчань, в той час як в минулому році їх кількість становила 95 випадків загальною площею 72,5 тис. гектарів.

Державні підприємства галузі активно приймають участь в ліквідації пожеж, що виникають у природних екосистемах (поля, луки, торфовища, смітники, сільськогосподарські угіддя тощо), що межують з лісовими масивами. З початку року відомчою пожежною охороною прийнято участь у ліквідації 12173 випадків пожеж у природних екосистемах на загальній площі 8,96 тис. гектарів.

Одним із основних напрямків зменшення кількості пожеж є проведення комплексу профілактичних і попереджувальних протипожежних заходів.

Довідково: з метою попередження лісових пожеж підприємствами Держлісагентства влаштовано 48,0 км протипожежних розривів і бар'єрів та 53,1

тис. км мінералізованих смуг, проведено догляд за ними в обсязі 275,9 тис. кілометрів.

У лісових масивах вздовж доріг загального користування та у місцях відпочинку населення виставлено 12,9 тис. аншлагів, панно, плакатів на протипожежну тематику. У ЗМІ оприлюднено 4,1 тис. статей, організовано понад 1,9 тис. виступів на радіо та 888 на телебаченні, проведено 24,7 тис. лекцій і бесід про дотримання вимог пожежної безпеки в лісах. Перекрито 14,7 тис. позапланових доріг.

Проведено 26,6 тис. рейдів щодо дотримання вимог Правил пожежної безпеки в лісах України, складено 233 адміністративні протоколи на порушників пожежної безпеки на загальну суму 369 тис. гривень.

Затверджено Розрахунок сил та засобів для формування територіальними органами зведених загонів пожежогасіння для ліквідації масштабних, складних і тривалих пожеж у природних екосистемах. Проведені навчання з гасіння умовних лісових пожеж із залученням сил і засобів інших областей для відпрацювання спільних дій, а також перевірки готовності пожежної техніки та дій протипожежних угруповань Держлісагентства. В навчальних тренуваннях брали участь не тільки протипожежні формування Держлісагентства, але й територіальні підрозділи ДСНС і представники об'єднаних територіальних громад та місцевих держадміністрацій. В цілому за сценарієм тренувань на територіях одинадцяти областей було локалізовано і ліквідовано умовних лісових пожеж на площі 400 га, у тому числі верхових – 100 гектарів. До проведення навчань залучено 583 особи державної лісової охорони та відомчої пожежної охорони і 205 одиниць техніки Держлісагентства з 24 областей, 81 рятувальник та 37 одиниць техніки ДСНС, 13 осіб і 3 одиниці техніки місцевих громад. На тренувальних навчаннях в Херсонській області був використаний один гвинтокрил Мі-8, оснащений засобами пожежогасіння.

Для забезпечення належного спостереження за лісовими масивами, своєчасного виявлення пожеж та їх ліквідації на початковій стадії створюється цілісна мережа пожежно-спостережних веж, які оснащуються сучасними телевізійними системами спостереження.

На сьогодні ще значна зношеність пожежних автомобілів (із 637 - 520, а це 82 % мають вік понад 30-40 років).

Першочергова потреба в оновленні пожежних автомобілів з запасом вогнегасних речовин від 4 до 8 тонн складає 73 одиниці, автомобілів підвищеної прохідності (лісопожежних модулів) з запасом вогнегасних речовин від 0,7 до 1 тонни та пожежним обладнанням і інвентарем – 145 одиниць, тракторів з ґрунтообробним обладнанням – 97 одиниць.

Щодо виконання Указу Президента України від 07 червня 2021 року № 228 «Про деякі заходи щодо збереження та відтворення лісів».

Щодо виконання пункту 1 статті 2 Указу

Станом на цей час у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів» (реєстр. № 5650 від 11 червня 2021 року, внесений народним депутатом України Д. Арахамією та іншими).

Міндовкілля листом від 05.07.2021 № 25/1-22/13948-21 повідомило Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування про підтримку вказаного проєкту Закону України, надавши до нього пропозиції.

15 липня 2021 року на п'ятій сесії Верховної Ради України проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо збереження лісів» (реєстр. № 5650 від 11 червня 2021 року, внесений народним депутатом Д. Арахамією та іншими) прийнято за основу.

Щодо виконання пункту 2 статті 2 Указу, згідно якого потрібно розробити та затвердити державну цільову програму «Масштабне заліснення України», спрямовану на розв'язання проблемних питань лісовпорядкування, насамперед щодо охорони, захисту, використання та відтворення лісів.

Розроблено проєкт розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової екологічної програми «Масштабне заліснення України» (далі - проєкт розпорядження), отримано висновків заінтересованих центральних органів виконавчої влади та узагальнений висновок Мінекономіки від 22 вересня 2021 року № 3802-07/466. Наразі, проєкт розпорядження, доопрацьовується з урахуванням зауважень заінтересованих органів.

Щодо виконання абзацу другого пункту 3 Указу, згідно якого потрібно вжити заходів щодо реформування лісового господарства, у тому числі удосконалення системи управління державними лісогосподарськими підприємствами.

Станом на цей час Держлісагентством видано накази щодо припинення діяльності 127 підприємств, які належать до сфери його управління, та затверджено склад Комісій з припинення діяльності підприємств. Відомості про припинення діяльності підприємств були внесені в Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) та розпочата процедура припинення діяльності підприємства шляхом приєднання. Наразі 100 підприємства підписали передавальні акти, а 14 підприємств вже зняті з реєстрації у ЄДР.

Також 04 лютого 2022 року під головуванням Прем'єр-міністра відбулась нарада з розгляду питання щодо реформування лісового господарства за участю

представників Офісу Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, Комітету Верховної Ради України Міндовкілля, Держлісагентства та інших заінтересованих центральних органів виконавчої влади на якій було прийнято низку рішень щодо подальших шляхів реалізації реформування лісогосподарської галузі.

Щодо виконання абзацу третього пункту 3 Указу, згідно якого потрібно вжити заходів щодо ідентифікації самозалісених та придатних для створення лісів земельних ділянок державної та комунальної форм власності з метою їх подальшого використання для досягнення оптимальної лісистості України.

Міндовкілля 15 червня 2021 року та 01 липня 2021 року було проведено робочі зустрічі за участі заінтересованих сторін щодо ідентифікації самозалісених та придатних до створення лісів земельних ділянок, за результатами яких були надані відповідні протокольні доручення Мінагрополітики, Держгеокадастру, Держлісагентству та Фонду державного майна.

Було вирішено, що при ідентифікації самозалісених та придатних до створення лісів земельних ділянок в першу чергу необхідно врахувати земельні ділянки, що потребують консервації, площа яких згідно з даними Держгеокадастру становить 638 тис. га; не надані в користування земельні ділянки державної власності з категорією «землі лісогосподарського призначення» площею 34916,9449 га (605 ділянок); самозалісені земельні ділянки, площа яких встановлена за допомогою супутникових знімків та які потребують ідентифікації і підтвердження самозаліснення площею близько 300-500 тис. га.

Міндовкілля листом від 20 серпня 2021 року № 25/2-22/18095-21 звернулось до Держгеокадастру щодо надання інформації про розпорядника радіаційно небезпечних та радіаційно забруднених земельних ділянок з метою подальшої їх передачі державним лісогосподарським підприємствам. За результатами опрацювання Держгеокадастром листом від 01 вересня 2021 року № 5-28-0.133-10834/2-21 надано інформацію щодо віднесення радіаційно небезпечних та радіаційно забруднених земельних ділянок площею 32,9 тис. га до земель державної власності зони безумовного (обов'язкового) відселення, території що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи на яких неможливе подальше проживання населення, одержання сільськогосподарської та іншої продукції, продуктів харчування, що відповідають республіканським та міжнародним допустимим рівням вмісту радіоактивних речовин, або які недоцільно використовувати за екологічними умовами відповідно до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Міндовкілля листом від 03 вересня 2021 року № 25/2-22/18859-21 звернулось до Держлісагентства про надання інформації щодо переліку державних лісогосподарських підприємств які готові прийняти вказані вище радіаційно небезпечні та радіаційно забруднені земельні ділянки на території Житомирської області. Наразі ДП «Народницький спецлісгосп» звернувся до Кабінету Міністрів України щодо надання дозволу на розроблення проєкту землеустрою на 4312,5496 га радіаційно небезпечні та радіаційно забруднені земельні ділянки.

На виконання листа Міндовкілля від 08 вересня 2021 року № 25/2-22/19108-21 Держлісагентство надало перелік сформованих земельних ділянок державної та комунальної власності, які включені повністю до шару публічної кадастрової карти «землі що потребують консервації» та які доцільно надати в постійне користування державним лісогосподарським підприємствам з метою лісорозведення. Загальна площа таких ділянок згідно листа Держлісагентства від 29 вересня 2021 року № 02-30/7786-21 становить 24020,4948 гектарів.

Крім вищезазначених радіаційно-забруднених земельних ділянок, з метою створення нових лісів державними лісогосподарськими підприємствами направлено 2594 клопотання щодо надання земельних ділянок у постійне користування на загальну площу 63366 гектарів. З них отримано позитивну відповідь на 572 клопотання на загальну площу 14119 гектарів, відмов – 697 на загальну площу 12038 гектарів.

Триває ідентифікація самозаліснених та придатних до створення лісів земельних ділянок державної та комунальної власності. Наразі виявлено 36403,3 га самозаліснених земельних ділянок, з яких 17956,4 га планується включити до складу державних лісогосподарських підприємств у сфері управління Держлісагентства.

З метою консервації шляхом заліснення земельних ділянок державної та комунальної власності, які включені до шару публічної кадастрової карти «землі що потребують консервації», Міндовкілля листом від 23.09.2021 № 25/1-22/20317 звернулось до обласних державних адміністрацій та листом від 23 вересня 2021 року № 25/1-22/20327-21 до Держекоінспекції щодо вжиття заходів для забезпечення робіт із консервації земель шляхом заліснення.

Щодо виконання абзацу четвертого пункту 3 Указу, згідно якого потрібно вжити заходів щодо забезпечення належного фінансування у 2022 році та наступних роках заходів з охорони, захисту, використання та відтворення лісів.

На 2022 рік із загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою «Ведення лісового і мисливського господарства, охорону і захист

лісів в лісовому фонді» передбачені кошти лише на забезпечення діяльності бюджетних установ та установ природно-заповідного фонду, що належать до сфери управління Держлісагентства в обсязі 228 923,7 тис. грн, при загальній потребі в сумі 3 664 737,8 тис. грн. Доведені обсяги фінансування для утримання бюджетних установ і установ природно-заповідного фонду не задовольняють потребу в коштах у повній мірі, додатково необхідно 47 834,6 тис. гривень.

Не забезпечено граничним обсягом, тобто взагалі знову не заплановані видатки по загальному фонду на 2022 рік на виконання заходів з ведення лісового і мисливського господарства лісогосподарськими підприємствами, частково витрати покриваються за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету в сумі 389 258 тис. грн, які спрямовуються від рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, але додаткова потреба складає 3 387 979,5 тис. гривень.

Міндовкілля листом від 30.09.2021 № 25/2-17/20783-21 надало Комітету Верховної Ради України з питань бюджету обґрунтування та пояснення до першочергової додаткової потреби на 2022 рік, зокрема за бюджетною програмою «Ведення лісового і мисливського господарства, охорона і захист лісів в лісовому фонді» (КПКВК 2709060) у сумі 674 986,3 тис. грн (видатки розвитку), а саме:

на заходи щодо збереження та відтворення лісів, визначені Указом, зокрема: 55 242,0 тис. грн – для відновлення лісів;

208 363,4 тис. грн – для створення захисних лісових насаджень та полезахисних лісових смуг;

411 380,9 тис. грн – для охорони і захисту лісів від пожеж.

Щодо виконання абзацу п'ятого пункту 3 Указу, згідно якого потрібно вжити заходів щодо запровадження механізмів залучення інвестицій для відновлення лісів та лісорозведення.

Міндовкілля розроблено проєкт Закону України «Про залучення інвестицій у лісорозведення та вуглецеві сертифікати». Вказаний законопроект було обговорено на робочій нараді з представниками Світового банку. За результатами обговорення триває врахування правок і пропозицій до законопроекту, висловлених під час наради.

Про виконання Указу Президента України від 29.04.2021 № 180 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 квітня 2021 року «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади»

Щодо виконання пункту 5 рішення РНБО, згідно якого Міністерству розвитку громад та територій України разом із Міністерством захисту довкілля

та природних ресурсів України, Державною службою геології та надр України, Державною податковою службою України, Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру, Міністерством юстиції України та місцевими державними адміністраціями забезпечити проведення інвентаризації водних об'єктів, лісових ресурсів, об'єктів державної та комунальної власності, що знаходяться на території територіальних громад.

На виконання пункту 2.4 Протокольного рішення за підсумками наради, що відбулась у Мінрегіоні 31 серпня 2021 року, щодо виконання завдання, передбаченого пунктом 5 вищезазначеного Рішення, ВО «Укрдержліспроєкт» надіслало до Мінрегіону інформацію про результати інвентаризації лісових ресурсів, що знаходяться на території територіальних громад.

У 2021 році Держлісагентством забезпечено проведення інвентаризації лісових ресурсів, що знаходяться на території територіальних громад, а саме лісів на які наявні матеріали лісовпорядкування, на площі близько 8,8 млн га (85 % від їх загальної площі).

Про реформування лісового господарства

Обґрунтування реформи системи управління

На сьогодні система організації лісового господарства України інституційно застаріла і не відповідає вимогам науково-технічного прогресу, тому потребує адаптації до сучасних запитів з боку місцевих жителів та суспільства, потреб економіки і світових тенденцій, викликів, спричинених глобалізацією та змінами клімату.

Реформа системи управління та розділення функцій передбачена:

- Державною стратегією управління лісами до 2035 року (далі – Стратегія), схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року №1777;
- рішенням РНБО від 30 грудня 2021 року;
- рішеннями Підкомітету Україна-ЄС з питань торгівлі та сталого розвитку.

У більшості країн Європи функції управління у лісовому господарстві чітко розділені: за формулювання лісового господарства відповідає профільне міністерство, за функцію реалізації лісової політики та контролю за виконанням законодавства – центральний орган виконавчої влади, а ведення господарства в державних лісах здійснюється єдиним підприємством або лісовою компанією.

Реформа лісової галузі передбачає перерозподіл функцій управління та створення національної лісової компанії, що сприятиме розвитку лісоресурсного потенціалу, підвищенню екологічних стандартів, отриманню економічної вигоди у вигляді сталого зростання та підвищення конкурентоздатності

економіки як держави в цілому, так і лісових територій зокрема, а також підвищення суспільного та індивідуального добробуту, майбутнього процвітання та якості життя для працівників лісового господарства.

Реформування структури управління буде включати:

1. Створення необхідної нормативно-правової бази для функціонування єдиного суб'єкта господарювання у лісовому господарстві.

2. Створення єдиного державного підприємства із подальшою його корпоратизацією. Кожне існуюче державне лісогосподарське підприємство, що припиняється перетворюється в структурний підрозділ такого підприємства.

3. Перегляд функцій Держлісагентства. З метою забезпечення дієвого контролю лісового господарства у сфері управління Держлісагентства залишаються лісонасінєві, лісозахисні, наукові та лісопроектні організації та передається функція контролю за дотриманням лісового законодавства всіма лісокористувачами та власниками земель.

Презентація «Реформування лісового господарства» додається.

Пропозиції до рішення Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування.

1. З метою запровадження реформи системи управління лісового господарства підготувати проєкти наступних нормативно-правових актів:

1.1. Рішення РНБО щодо впровадження комплексної реформи управління об'єктами державної власності лісової галузі із конкретизацією обраної організаційної форми єдиного суб'єкту господарювання;

1.2. Постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання управління об'єктами державної власності у сфері лісового господарства»;

1.3. Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в лісовій галузі».

2. Вирішити питання фінансового забезпечення функціонування лісозахисних, лісонасіневих та лісопроектних організацій лісового господарства, які забезпечують виконання функції реалізації лісової політики.

3. З метою забезпечення сталого ведення лісового господарства підготувати та забезпечити погодження проєктів наступних нормативно-правових актів:

3.1. Постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо видачі спеціального дозволу на використання лісових ресурсів та сертифіката про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів»;

3.2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції державної цільової програми «Масштабне заліснення України»;

3.3. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження правил рубок в лісах України, внесення змін до Порядку спеціального використання лісових ресурсів та визнання такими, що втратили чинність окремих постанов Кабінету Міністрів України»;

3.4. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Санітарних правил в лісах України»;

3.5. Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів»;

3.6. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Інструкції з проведення рубок формування і оздоровлення лісів»;

3.7. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»;

3.8. Наказу Міндовкілля «Про затвердження складу документації державного лісового кадастру і первинного обліку лісів та порядку її ведення»;

3.9. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Інструкції з відведення і таксації лісосік у лісах».

4. З метою забезпечення сталого ведення мисливського господарства підготувати та забезпечити погодження проєктів наступних нормативно-правових актів:

4.1. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання використання коштів від надання

адміністративних послуг за видачу посвідчень мисливця та щорічних контрольних карток обліку добутої дичини і порушень правил полювання»;

4.2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку мисливського господарства»;

4.3. Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку справляння і розміри збору за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення»;

4.4. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Правил державного обліку мисливських тварин і обсягів їх добування»;

4.5. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Порядку видачі посвідчень мисливця і щорічних контрольних карток обліку добутої дичини і порушень правил полювання»;

4.6. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Порядку видачі паспортів на собак мисливських порід, інших ловчих звірів та птахів»;

4.7. Наказу Міндовкілля «Про затвердження Такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання»;

5. Забезпечити належний контроль за проведенням обліку мисливських тварин в мисливських угіддях.

6. Забезпечити реалізацію програми Президента України «Зелена країна» у 2022 році в запланованому обсязі.

7. Забезпечити надання адміністративних послуг в онлайн форматі з їх інтеграцією в державній системі «Дія».

8. Забезпечити розширення існуючих потужностей та будівництво нових лісонасіневих заводів для вирощування посадкового матеріалу із закритою кореневою системою.